

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут  
Кафедра трудового, екологічного та аграрного права

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ  
ПРАВО ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітньо-професійна програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри  
Протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

<b>1. Загальна інформація</b>	
<b>Назва дисципліни</b>	Право екологічної безпеки
<b>Викладач (-і)</b>	Мороз Галина Василівна, доц., к.ю.н., доц. кафедри трудового, екологічного та аграрного права
<b>Контактний телефон викладача</b>	(0342) 507822
<b>E-mail викладача</b>	galyna.moroz@pnu.edu.ua
<b>Формат дисципліни</b>	Очний
<b>Обсяг дисципліни</b>	3 кредити ЄКТС, 90 год.
<b>Посилання на сайт дистанційного навчання</b>	<a href="https://d-learn.pnu.edu.ua">https://d-learn.pnu.edu.ua</a>
<b>Консультації</b>	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри <a href="https://ktetap.pnu.edu.ua/інформація-щодо-навчального-процесу-2/">https://ktetap.pnu.edu.ua/інформація-щодо-навчального-процесу-2/</a> Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується виконання індивідуальних науково-дослідних завдань.
<b>2. Анотація до навчальної дисципліни</b>	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є норми чинного екологічного законодавства, які регулюють суспільні еколого-правові відносини, спрямовані на забезпечення вимог екологічної безпеки та режиму законності в екологічній сфері, а також особливості механізму їх реалізації у конкретних правовідносинах.</p> <p>Оскільки право екологічної безпеки визначається як комплексна регулятивно-охоронна підгалузь, більшість її норм носять обов'язковий характер та відповідно до принципу екологізації базуються на конституційних засадах, відтак повинні бути враховані в цивільному, господарському, адміністративному, фінансовому та іншому національному законодавстві. Знання суті і змісту цих норм, а також розуміння механізму правового регулювання екологічної безпеки та його особливостей, включаючи заходи організаційно-правового та функціонально-правового характеру, є важливою складовою системи знань юридичної освіти.</p>	
<b>3. Мета та цілі навчальної дисципліни</b>	
<p><u>Метою</u> навчальної дисципліни «Право екологічної безпеки» є формування системи спеціальних знань про екологічну безпеку, її зміст, місце в національній політиці та системі права України, про систему органів державної влади, місцевих органів, корпоративного та громадського управління екологічною безпекою та про конкретний перелік заходів, які вони уповноважені здійснювати для реалізації функцій у сфері екологічної безпеки.</p> <p><u>Основними завданнями</u> вивчення дисципліни «Право екологічної безпеки» є набуття студентами знань та розуміння змісту положень законодавства, що визначає систему заходів щодо забезпечення безпеки довкілля як найвищого соціального блага; формування умінь та навичок щодо систематизації наявного матеріалу – нормативного та прикладного характеру – з обґрунтуванням подальших власних висновків про стан забезпечення екологічної безпеки в Україні на сучасному етапі.</p>	
<b>4. Програмні компетентності та результати навчання</b>	
<p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.</p> <p>ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, в тому числі</p>	

іноземних.

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 9. Здатність працювати в міжнародному контексті.

Фахові компетентності:

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК 2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.

СК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.

СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК17. Здатність ефективно здійснювати право освітню діяльність.

Програмні результати навчання:

РН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

РН 4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження.

РН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати та наводити переконливі аргументи.

РН 8. Ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію, отриману з достовірних джерел для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

РН 10. Знати основні сучасні правові доктрини, цінності, принципи функціонування права та на їх основі аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України.

РН 13. Демонструвати вміння узагальнювати практику застосування окремих правових інститутів.

## 5. Організація навчання

### Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	8
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	64

### Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова
3	081 Право	2	вибіркова

### Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.

### *Змістовний модуль 1. Загальна частина.*

Тема № 1. Загальні засади екологічної безпеки	1	2	4
Тема № 2. Управління у сфері екологічної безпеки			6
Тема № 3. Функції управління у сфері екологічної безпеки	2	2	6

Тема № 4. Юридична відповідальність за порушення вимог законодавства про екологічну безпеку		2	
<b>Змістовий модуль 2. Особлива частина.</b>			
Тема № 5. Правове забезпечення та регулювання екологічної безпеки населення та територій	1	2	6
Тема №6. Екологічна безпека населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру		2	6
Тема №7. Забезпечення вимог екологічної безпеки людини та природних об'єктів у процесі здійснення господарської та інших видів діяльності	1	2	4
Тема №8. Правове забезпечення вимог екологічної безпеки при поводженні з небезпечними хімічними речовинами		2	6
Тема №9. Правове забезпечення вимог екологічної безпеки від шкідливого фізичного впливу			8
Тема №10. Правове забезпечення ядерної та радіаційної (радіоекологічної) безпеки	2	2	6
Тема №11. Правове забезпечення біологічної та генетичної безпеки		2	6
Тема №12. Правове забезпечення екологічної безпеки у сфері поводження з відходами, небезпечними та озоноруйнуючими речовинами			2
Тема №13. Міжнародна екологічна безпека	1		4
ЗАГ.:	8	18	64
<b>6. Система оцінювання навчальної дисципліни</b>			
Загальна система оцінювання курсу	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах Навчально-наукового юридичного інституту і визначається п. 4.5 «Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у Навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (редакція від 30.11.2022 року) – текст розміщений на сайті Інституту <a href="https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2023/02/Положення-про-порядок-оцінювання-здобувачів-у-ННЮІ.pdf">https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2023/02/Положення-про-порядок-оцінювання-здобувачів-у-ННЮІ.pdf</a>		
Вимоги до письмової	Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання всіма студентами <u>одної письмової модульної контрольної роботи</u> . Робота виконується на 8		

роботи	<p>семінарському занятті.</p> <p>На контрольну вноситься 3 описових завдання, які оцінюються по 10 балів, 1 питання порівняльного (нормативного) характеру (20 балів). Максимальний бал за контрольну становить 50.</p> <p><u>За бажанням (для отримання додаткових до 5 балів) студенти можуть виконувати індивідуальні завдання за темою відповідного семінарського заняття. Види, приклади підготовки та критерії оцінювання індивідуальних завдань знаходяться на кафедрі та розміщені на сайті кафедри <a href="https://ktetap.pnu.edu.ua/денна-форма-навчання-2/">https://ktetap.pnu.edu.ua/денна-форма-навчання-2/</a></u></p>
Семінарські заняття	<p>Система оцінювання семінарських занять визначена п.п. 4.4.3.2, 4.4.3.3 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються р. 5 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника</p>
Підсумковий контроль	<p><u>Підсумковий контроль</u> – залік у письмовій формі.</p> <p>На залік вноситься 3 описових завдання, які оцінюються по 30 балів, 1 практичне чи творче завдання, яке оцінюється в 10 балів.</p> <p>Максимальний бал за залік становить 100 балів.</p>

## 7. Політика навчальної дисципліни

### Письмові роботи:

Планується виконання студентами обов'язкових та додаткових декількох видів письмових робіт: обов'язкової письмової контрольної роботи, письмових тестових завдань за темами, винесеними на самостійне опрацювання (перелік міститься в Методичних вказівках і завданнях для підготовки до семінарських (практичних) занять), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо, а також додаткових письмових індивідуальних завдань.

### Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/%>

та Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/%>

### Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу. Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (п. 5.1.2 Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника).

### Неформальна освіта

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника

<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>. Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти здійснюється одноосібним рішенням директора за умови, що назви освітніх компонент ідентичні або мають незначну стилістичну розбіжність; співпадає загальний обсяг годин (кредитів ЄКТС); співпадають компетентності та програмні результати навчання з дисципліни /дисциплін та результатів неформальної освіти або на підставі висновку експертної комісії кафедри.

#### **8. Рекомендована література**

1. Краснова Ю.А. Право екологічної безпеки в Україні: дис. ... доктора юрид. наук. Київ, 2018. 490 с.
  2. Євстігнєєв А.С. Проблеми правового забезпечення екологічної безпеки у сфері спеціального природокористування в Україні: дис. ... доктора юрид. наук. Київ, 2019. 415 с.
  3. Актуальні проблеми правового регулювання аграрних, земельних, екологічних та природоресурсних відносин в Україні: колективна монографія / відп. ред.: Т. Є. Харитонова, І. І. Каракаш. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2018. 722 с.
  4. Кобецька Н.Р. Екологічне право України: навч. посібник. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2008.
  5. Стратегічна екологічна оцінка та прогноз стану довкілля Західного регіону України. Монографія у 2 т. / за ред. Г. І. Рудька, О. М. Адаменка. Київ-Чернівці: Букрек, 2017. Т.2. 584 с.
  6. Екологічна безпека територій: колективна монографія / за ред. О.М. Адаменка і Я.О. Адаменка [автори Адаменко О.М., Адаменко Я.О., Архипова Л.М. та ін.]. Івано-Франківськ: Супрун В.П., 2014. 444 с.
  7. Науково-практичний коментар до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» / Н.Р. Малишева, М. І. Єрофєєв. Харків : Право, 2017. 416 с.
- Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних посібниках:
- Мороз Г. В. Методичні вказівки для підготовки до семінарських занять та для забезпечення самостійної роботи з навчальної дисципліни «Право екологічної безпеки» (для студентів денної форми). Івано-Франківськ: НН Юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2023.

<https://ktetap.pnu.edu.ua/денна-форма-навчання-2/>

Викладач:  
к.ю.н., доц. Г. В. Мороз